

TEKNOLOGIA

Kolonialismo digitala

DIANA FRANCO

Internet eztabaidan dagoen lurraldea da. Eztabaida horiek gure demokrazien etorkizunari eragiten diote, baita klimarako eta gizarte eta ingurumen-justiziarako hartuko ditugun bideei ere. Borroka hauetan, gure lana egin dezagun, beharrezkoa dugu interneten dinamika ezagutzera. Lurralde bat hobeto ezagutzeko, mapa batek beti laguntzen du." Hala zioten Coding Rights erakundeko lagunek, 2022an, Internet Lurraldeetako Mapan (<https://www.cartografiadainternet.org>).

Interneteko lurraldeek mundu osoan eragiten dutela ulertzeak, eta munduko tokiak nahita edo nahi barik paper bat dutela ikusteak, beste garai batzuetako praktikak gogoratzen ditu, hala nola Europako zenbait herrik esklabotzarekin sortu zuten dinamika ekonomiko globala: beste herri batzuetako baliabideak esplotatuz eta kultura deuseztatuz aberastu ziren. Kolonialismo digitalak konplexutasun handiagoa du, baina antzeko emaitza: gutxi batzuk gero eta gehiago aberasten dira, gainerakoek dituzten aukerak suntsituta.

Gai asko dago kolonialismo digitalari lotuta, baina gaur arreta gailuetan jarriko dut. Adibidez, etxea mundu osoko osagaietaz sorturiko gailuez beterik dut, ziurrenik gehienak Txinan fabrikatuak, eta euren bizitzaren azken txanpa beharbada Afrikan egingo dute. Zorionez, bada munduan ekimen asko gai hauen inguruan lanean, interesgarrienak dira berrerabilera eta diseinu justua sustatzen dituztenak, Euskal Herrian bertan adibidez Reciclanet eta Elkartenet. Kontsumoa txikitzean jartzen dute arreta, gailuen bizitzak software librearen bidez luzatuz. Amsterdamen, FairPhone telefonoa sortu dute, euren gailuen osagaiak lortzeko bideak zaintzen dituzte eta gailuek bizitza luze bat izateko diseinatzen dituzte. Inguruan eragina duten ekimenak dira, ez hainbeste mundu mailan. Interneteko lurraldeek munduan bere osotasunean eragiten dutela ulertzen dugunean, eskertzen dira mundu mailan eragina izan dezaketen erakunde publikoek hartzen dituzten erabaki adimendunak, hala nola Europar Batasuna sustatzen ari den "Konpontzeko Eskubidea". ●

Alokairuari muga

MATTIN AZPIROZ PAGOLA

Alokairuak mugatzeko dekretua onartu dute Ipar Euskal Herriko 24 herritan. Frantziako Estatuak Etxebizitza ministro Patrice Vergrieten iragarri zuen dekretua uda honetan, Gobernuak ordezkariei hitzetan, "prezioen etengabea igoerari aurre egiteko". Urriaren 25ean agertu da neurria Frantziako Agerkari Ofizialean eta Ipar Euskal Herriko 24 udalek argitaratu dute.

2024ean sartuko da legea indarrean. Hori baino lehen, prefeturak herri bakoitzeko gehieneko alokairua eta batez besteko alokairua finkatuko ditu, Tokiko Alokairuen Behatokiaren datuen arabera.

Zehazki, neurria honako udalerrri hauetan ezarriko da: Ahetze, Angelu, Arbona, Arrangoitze, Azkaine, Baiona, Basusarri, Bidarte, Biriatur, Bokale, Donibane Lohizune, Getaria, Hendaia, Hiriburu, Jatsu, Larresoro, Lehuntze, Miarritze, Milafranga, Mugerre, Urketa, Urruña, Uztaritze eta Ziburua.

Oinarrizko eskubideen eta beharren alde aritzen den Alda elkarteak dekretuaren alde agertu da: "Espero izatekoa da neurri horrek eta konpentsazio legeak merkatuko prezioetan eragina izanen duela eta zenbait espekulazio praktika geldiaraziko dituela". ●

LAUDIOKO UDALA

Etxe hutsei errenergia

MATTIN AZPIROZ PAGOLA

Laudion, udaleko osoko bilkuran hala erabakita, datorren urtean %50eko errenergia ezarriko zaie alokairu publikoko programetatik kanpo dauden etxebizitzetara eta etxebizitza hutsei.

Eustaten datuen arabera, Laudion 1.288 bigarren etxebizitza eta etxebizitza huts daude. 2024rako %50eko errenergia ezarriko zaie, alokairu publikoko programetatik kanpo dau-

denei. Alokairu publikoko programa baten (Alokabide) parte diren edo trantsizio ekologikoa bizkortzen laguntzen duten etxebizitza hutsek gutxiago ordainduko dute.

Finantzetako zinegotzi Iñigo Martinezen esanetan, "funtsezkoa da fiskalitate bidezkoagoa eta berdeagoa lortzeko bidea markatzen hastea". Bi irizpide aipatu ditu: justizia soziala eta justizia ekosoziala. ●